

0556 ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА КОМБИНИРАНО ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ ЗА СЛУЧАЈ НА СМРТ И ДОЖИВУВАЊЕ СО ЕДНОКРАТНА И ПОВЕЌЕКРАТНА УПЛАТА НА ПРЕМИЈА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

(1) Со овие Посебни услови за комбинирано осигурување на живот за случај на смрт и доживување (во понатамошниот текст: Посебни услови) се уредуваат меѓусебните односи на учесниците во договорот за комбинирано осигурување на живот за случај на смрт и доживување.

(2) Овие Посебни услови се составен и неразделен дел на договорот за комбинирано осигурување на живот за случај на смрт и доживување што договарачот на осигурувањето (во понатамошниот текст: договарач) го склучува со Акционерското друштво за осигурување на живот КРОАЦИЈА ОСИГУРУВАЊЕ – АД Друштво за осигурување на живот Скопје (во понатамошниот текст: осигурувач).

(3) Комбинираното осигурување на живот претставува единствен договор за осигурување кој се состои од два дела: еднократна уплата на премија (во понатамошниот текст: еднократен дел) и повеќекратна уплата на премија (во понатамошниот текст: повеќекратен дел), кои заедно претставуваат неразделна целина.

Член 2

Одделните поими кои се користат во овие Посебни услови го имаат следното значење:

- **понуда** е предлог за склучување договор за осигурување на живот и се поднесува во писмена форма на образец на осигурувачот;
  - **понудувач** е лице кое има намера да склучи договор за осигурување на живот и за таа цел поднесува писмена понуда до осигурувачот;
  - **осигурувач** е Кроација осигурување АД - Друштво за осигурување на живот Скопје;
  - **договарач** е лице кое склучува договор за осигурување со осигурувачот и презема обврска за плаќање на премии и други обврски што врз основа на договорот настануваат за страната која се појавува наспроти осигурувачот.
  - **осигуреник** е лицето на кое се однесува осигурувањето и од чие доживување или смрт зависи исплатата на договорената осигурена сума;
  - **корисник на осигурувањето** е лицето во чија корист се договара осигурувањето и на кое му се исплатува договорената осигурена сума;
  - **договорена осигурена сума** (во понатамошниот текст: осигурена сума) е сумата определена со договорот која осигурувачот е должен да ја исплати кога ќе настане осигурен случај;
  - **полиса** е исправа за склучениот договор за осигурување на живот;
  - **премија на осигурувањето** е износ што договарачот е должен да му го плати на осигурувачот врз основа на договорот за осигурување на живот, вклучувајќи ја еднократната премија и повеќекратната премија;
  - **еднократна премија** е износот кој договарачот го уплатува одеднаш при склучувањето на договорот по основ на еднократниот дел од осигурувањето;
  - **повеќекратна премија** е износот кој договарачот го уплатува периодично (годишно, полугодишно, квартално или месечно) по основ на повеќекратниот дел од осигурувањето;
  - **капитализација** е намалување на износот на осигурената сума како последица на престанок на уплата на премија;
-

- **математичка резерва** е техничка резерва која се издвојува и пресметува и претставува разлика помеѓу обврските на осигурувачот и обврските на осигуреникот во одредена година од времетраење на осигурувањето. Математичката резерва се пресметува одделно за еднократниот и за повеќекратниот дел;

- **откуп** е износот кој го исплатува осигурувачот при предвремен престанок на осигурувањето по барање на договарачот.

Член 3

(1) Со договорот за комбинирано осигурување на живот, договарачот се обврзува на осигурувачот да му ја уплати еднократната премија при склучувањето на договорот и да ја плаќа повеќекратната премија во договорените рокови, а осигурувачот се обврзува, со настанувањето на осигурениот случај, да му ја исплати на корисникот осигурената сума, односно нејзиниот дел, согласно овие услови.

(2) Покрај осигурување на живот по овие Посебни услови, можат според дополнителните услови на осигурувачот да се договорат и дополнителни осигурувања.

(3) По овие Посебни услови можат да се осигураат здрави лица со навршени 14 (четиринаесет) години на живот и тоа од првиот ден на месецот кој следи по месецот во кој осигуреникот стекнал право на осигурување на својот живот, па сè до завршувањето на календарската година во која осигуреното лице навршило 65 (шеесетипет) години на живот. Осигурувањето треба да заврши во календарската година во која осигуреникот ќе наврши 75 години старост.

(4) Лицата од став (3) на овој член, зависно од висината на осигурената сума, и болни лица можат да се осигураат исклучително врз основа на извршен лекарски преглед, односно врз основа на процена на ризикот на осигурувачот, со примена на одредбите на Посебните услови за осигурување на зголемени ризици (анормален ризик) со осигурување на живот.

(5) Сите изјави и барања на договорните страни се поднесуваат исклучително во писмена форма, а се смета дека се доставени оној ден кога ги примила договорната страна до која се испратени. Во случај ако поднесокот се доставува по пошта и како ден на приемот, за секоја договорна страна, се смета датумот на поштенскиот жиг.

II. ПОНУДА

Член 4

(1) Понудата за осигурување на живот, поднесена на образец на осигурувачот, е составен и неразделен дел на договорот и ги содржи сите битни елементи на договорот за осигурување на живот.

(2) Понудата мора да се пополни целосно, вистинито и точно, и во неа мора да се наведат сите факти значајни за преземањето на ризиците и склучувањето на договорот за осигурување на живот.

(3) Осигурувачот има право, по приемот на понудата, да побара и дополнителни податоци, односно утврдување на дополнителни факти, битни за склучување на договорот, вклучувајќи и лекарски преглед на осигуреникот.

(4) Осигуреникот мора да ја потпише понудата во случај кога договарачот не е воедно и осигуреник, и потписот на осигуреникот на понудата ќе се смета за негова согласност за склучување на Договорот за осигурување на живот под условите наведени во понудата. Ако осигуреникот е малолетно лице, понудата треба да ја потпише неговиот законски застапник.

Член 5

(1) Писмената понуда за склучување на договорот го обврзува осигурувачот да одговори на понудата за 8 (осум) дена од денот кога осигурувачот ја примил понудата за осигурување и дополнителна документација без лекарски преглед, а ако е потребен

лекарски преглед, тогаш за време од 30 (триесет) дена сметано исто така од денот кога ја примил понудата и дополнителната документација. Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата, која не отстапува од условите на осигурувачот под кои се склучува предложеното осигурување, ќе се смета дека ја прифатил понудата и дека договорот е склучен.

(2) Договарачот, како и самиот осигуреник, должни се писмено да го известат осигурувачот ако во периодот од поднесувањето на понудата до склучувањето на договорот настапи зголемување на опасноста по здравјето или животот на осигуреникот, како што е потешко заболување или повреда на осигуреникот, промена на професијата или занимавање со спорт.

(3) Осигурувачот го задржува правото да ја одбие понудата за осигурување без наведување на причините за одбивање на понудата, а понудата со приложените документи, освен документите предадени во оригинал, не му се враќаат на договарачот.

III. ПОЛИСА

Член 6

(1) Полисата за осигурување на живот е доказ за склучениот договор за осигурување на живот.

(2) Полисата за осигурување на живот содржи: назив на осигурувачот, име и презиме или назив на договарачот, име и презиме на осигуреникот и датум на раѓање, осигурен случај, почеток и истек на осигурувањето, вкупна осигурена сума, еднократна премија, повеќекратна премија и динамика на плаќање, корисник во случај на смрт, корисник во случај на доживување и датум на издавање на полисата. Покрај тоа, полисата треба да содржи и констатација дека Договарачот на осигурувањето е предупреден дека Посебните и дополнителните услови на осигурувањето се составен дел на договорот и дека текстот на истите му е предаден.

(3) Како составен и неразделен дел на договорот за осигурувањето на живот, на задната страна од полисата се содржани Таблицата на откупни вредности, Таблицата на намалени осигурени суми без понатамошно плаќање на премијата (капитализација) како и овие Посебни услови кои заедно со полисата непосредно му се врачуваат на договарачот.

(4) Потписите на договарачот и осигуреникот на понудата за осигурување се сметаат за потписи на полисата.

(5) Ако со осигурување на живот се договори и дополнително осигурување, составни делови на договорот се и дополнителните услови на осигурувачот за соодветното дополнително осигурување. Ако осигурувачот утврдил зголемен ризик во смисла на член 3 став (4) од овие Посебни услови, составен дел на договорот се и Посебните услови за осигурување на зголемени ризици (анормален ризик) со осигурување на живот.

Член 7

(1) Полисата може да гласи на одредено лице или по наредба, но не може да гласи на доносител.

(2) Осигурувачот издава полиса во еден примерок.

IV. ПОЧЕТОК И ИСТЕК НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 8

(1) Осигурувањето на живот започнува во 00:00 часот оној ден што е наведен во полисата како почеток на осигурувањето.

(2) Обврската на осигурувачот почнува во 00:00 часот оној ден што во полисата е наведен како почеток на осигурувањето, но само ако дотогаш е платена еднократната премија во целост и првата рата од повеќекратната премија.

(3) Ако еднократната премија не е платена во целост или првата рата од повеќекратната премија не е платена до почетокот на осигурувањето или во договорениот рок, обврската на осигурувачот почнува во 00:00 часот оној ден кога и двете обврски за плаќање ќе бидат исполнети, но не пред почетокот на осигурувањето.

(4) Обврската на осигурувачот трае до 00:00 часот на денот кој во полисата е наведен како истек на осигурувањето.

(5) Како исклучок од одредбите на овој член, во периодот од приемот на понудата и капарот кај осигурувачот до почетокот на осигурувањето според овие Посебни услови, осигуреникот има привремена осигурителна заштита во случај на смрт поради несреќен случај. Привремената осигурителна заштита му одговара на износот на вкупната осигурена сума за доживување наведена во понудата, но не може да биде поголема од денарската противвредност на 10.000 ЕВРА и во важност е само ако осигуреникот во време на поднесувањето на понудата бил во потполност способен за работа и ако не бил на лекување или лекарска контрола, или боледувал од некоја болест, или се занимавал со професија или спорт кои би го попречувале приемот во осигурување. Ако се понудени повеќе осигурувања на живот на исто лице, горната граница на вкупното привремено покритие не може да биде поголема од денарската противвредност на 10.000 ЕВРА.

(6) Ако за склучување на осигурувањето е потребен лекарски преглед врз основа на одредбата на член 3, став (4) од овие Посебни услови, привремената осигурителна заштита почнува од денот кога потребните лекарски наоди и мислења ќе му бидат доставени на осигурувачот.

(7) Привремената осигурителна заштита престанува со почетокот на обврската на осигурувачот во смисла на став (2) на овој член или со одбивањето на понудата.

V. ПРЕМИЈА НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 9

(1) Премијата на осигурувањето, како и висината на осигурената сума, спогодбено ја утврдуваат договарачот и осигурувачот врз основа на податоците од понудата, важечките ценовници, пристапната старост на осигуреникот, полот, професијата, дали осигуреникот рекреативно или професионално се занимава со спорт и времетраењето на осигурувањето.

(2) Пристапна старост претставува разликата помеѓу календарската година во која почнува осигурувањето и календарската година на раѓање на осигуреникот.

(3) Кај зголемен ризик можат да се договорат дополнителни премии или посебни услови.

Член 10

(1) Еднократната премија се уплатува во целост при склучувањето на договорот.

(2) Повеќекратната премија се плаќа периодично во договорените рокови: годишно, полугодишно, квартално или месечно.

(3) Ако е договорено подгодишно плаќање на повеќекратната премија, осигурувачот пресметува дополнителен надомест (годишен доплаток) на секоја рата од повеќекратната премија, согласно важечките интерни акти на Друштвото.

(4) Премијата на осигурувањето и осигурената сума се договараат во ЕВРА или денари. Премијата по правило се плаќа во денарска противвредност. Доколку законските прописи кои го регулираат платниот промет со странски средства на плаќање дозволуваат уплати на премии во ЕВРА, плаќањето може да биде извршено и во ЕВРА.

Член 11

(1) Договарачот е должен еднократната премија да ја уплати во целост при склучувањето на договорот, заедно со првата рата од повеќекратната премија, согласно договорената динамика на плаќање, а остатокот од премијата да ја плаќа во договорените рокови и на

договорениот начин. Осигурувачот е должен да ја прими премијата од секое лице од кое има правен интерес премијата да биде платена.

(2) Премијата се плаќа на благајните на осигурувачот или се уплатува преку пошта или банка. Се смета дека премијата е платена оној ден кога осигурувачот ја примил уплатата.

(3) Ако уплатата на премијата не може да се реализира од причини за кои е одговорен договарачот, се смета дека премијата е платена оној ден кога е реализирана уплатата.

(4) Премијата се плаќа во полн износ без намалување за трошоците на платниот промет.

Член 12

(1) Осигурувачот има право на казнена камата на задоцнетите рати на повеќекратната премија. Пресметката на законската казнена камата почнува да тече 15 (петнаесеттиот) ден од денот на достасувањето.

(1) Осигурувачот има право при исплатата да ја одбие од осигурената сума целата до тогаш достасана неплатена повеќекратна премија по полисата.

VI. ПОСЛЕДИЦИ ОД НЕПЛАЌАЊЕ НА ПОВЕЌЕКРАТНАТА ПРЕМИЈА

Член 13

(1) Ако договарачот не ја плати повеќекратната премија ниту 5 (пет) месеци по достасувањето, осигурувачот ќе го повика со препорачано писмо да ја плати достасаната премија во рок од 30 (триесет) дена од денот на врачувањето на препорачаното писмо.

(2) Ако во рокот утврден со препорачаното писмо од став (1) на овој член достасаната повеќекратна премија не ја плати договарачот, ниту тоа го направи некое друго заинтересирано лице, осигурувачот може:

1. со изјава да го раскине повеќекратниот дел од договорот, ако повеќекратната премија била платена за помалку од 3 (три) години, при што дотогаш уплатената повеќекратна премија не му се враќа на договарачот, додека еднократниот дел од договорот останува во сила; или

2. ако се платени најмалку три годишни повеќекратни премии, да му изјави на договарачот дека ја намалува осигурената сума од повеќекратниот дел во случај кога се исполнети претпоставките за капитализација утврдени во член 25 на овие Посебни услови. Еднократниот дел од договорот останува непроменет.

(3) Ако осигурениот случај настанал пред раскинувањето на повеќекратниот дел или намалувањето на осигурената сума, се смета дека осигурената сума од повеќекратниот дел е намалена ако се исполнети претпоставките за капитализација утврдени со овие Посебни услови, односно дека повеќекратниот дел е раскинат. Обврската по еднократниот дел останува непроменета.

(4) Како исклучок, ако осигуреникот почине пред истекот на 6 (шест) месеци од уплатата на последната повеќекратна премија, осигурувачот е должен да ја исплати вкупната осигурена сума согласно со одредбите на член 21 на овие Посебни услови, намалена за неплатената премија по полисата.

VII. ОБВРСКИ НА ДОГОВАРАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 14

(1) Договарачот е должен при склучување на договорот да му ги пријави на осигурувачот сите околности кои се значајни за оцената на ризикот, ако му се познати или не можеле да му останат непознати.

(2) Одредбата на став (1) од овој член особено се однесува на околностите за кои осигурувачот бара дополнителни податоци.

(3) Договарачот е должен, на барање на осигурувачот, да ги обезбеди од осигуреникот сите потребни податоци кои се однесуваат на него.

(4) Ако договорот за осигурување, вклучувајќи го и заемното осигурување на живот, се склучува во име или за сметка на друг или во корист на трет или за туѓа сметка или за сметка на оној на кој се однесува, одредбите на ова поглавје и на поглавје VIII од овие Посебни услови се однесуваат и на тоа лице, ако знаело дека податоците кои се нужни за оценка на ризикот се непотполни или неточни.

Член 15

(1) Договарачот, како и самиот осигуреник, должни се за време на траењето на осигурувањето да го известат осигурувачот за секоја промена на околностите која може да биде од значење за оценка на ризикот и кои се битни за договореното осигурување, особено ако осигуреникот за време на осигурувањето ја промени професијата, занимањето (пилот, пиротехничар-демонтер на мини, нуркач, рудар) или започне да се занимава со некои од екстремните спортови како алпинизам, банџи-џампинг и параглајдерство, нуркање, летање со змеј, односно дејностите за кои осигурувачот пресметува зголемена премија.

(2) Тој е должен, согласно став 1 од овој член, без одлагање да го известат осигурувачот за зголемувањето на ризикот, ако ризикот е зголемен со некоја негова постапка, а ако зголемувањето на ризикот се случило без негово учество, тој е должен да го известат во рок од 14 дена од кога дознал за тоа.

(3) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот не би склучил договор ако постоела таква состојба во моментот на неговото склучување, тој може да го раскине договорот.

(4) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот би склучил договор само со поголема премија, да постоела таква состојба во моментот на склучувањето на договорот, тој може на договарачот на осигурувањето да му предложи нова стапка на премијата.

(5) Ако договарачот на осигурувањето не се согласи со нова стапка на премијата во рок од 14 дена од приемот на предлогот на новата стапка, договорот престанува според самиот закон.

(6) Договорот останува во сила и осигурувачот повеќе не може да ги користи овластувањата, да му предложи на договарачот на осигурувањето нова стапка на премијата или да го раскине договорот, ако не ги искористи тие овластувања во рок од еден месец од кога на кој и да е начин дознал за зголемувањето на ризикот, или ако уште пред истекот на тој рок покаже на некој начин дека се согласува со продолжувањето на договорот (ако ја прими премијата, исплати надомест за осигурен случај што настанал по тоа зголемување и слично).

(7) Ако осигурениот случај настане пред да биде известен осигурувачот за зголемувањето на ризикот или откако е известен за зголемувањето на ризикот, но пред да го раскине договорот, или да постигне спогодба со договарачот на осигурувањето за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу платените премии и премиите што би требало да се платат според зголемениот ризик.

Член 16

(1) Договарачот е должен писмено да го известат Осигурувачот за секоја промена на адресата наведена во полисата за осигурување на живот, како и за секоја промена на контакт адресата и адресата на електронското сандаче пријавени од Договарачот, најдоцна во рок од 5 (пет) дена од денот на извршената промена; во спротивно Осигурувачот го задржува правото сите писма да ги испраќа на последната пријавена адреса од Договарачот, при што сите последици од испратените писмена на таа адреса ќе се сметаат за уредно доставени.

(2) Доколку Договорачот, кај Осигурувачот достави адреса на електронско сандаче, Осигурувачот може да ги доставува писмата наменети за Договорачот на наведената адреса на електронско сандаче.

VIII. НЕТОЧНА ПРИЈАВА

Член 17

(1) Ако договорачот на осигурувањето намерно направил неточна пријава, односно дал неточни податоци, или намерно премолчил некоја околност од таква природа што осигурувачот не би склучил договор ако знаел за правата состојба на работите и околностите, осигурувачот може да бара поништување на договорот и осигурувачот нема обврска да ја исплати осигурената сума.

(2) Во случај на поништување на договорот од причините наведени став (1) од овој член, осигурувачот ја задржува наплатената премија.

(3) Правото на осигурувачот да бара поништување на договорот престанува ако тој во рок од 3 (три) месеци од денот на дознавањето за неточноста на пријавата или за премолчувањето не му изјави на договорачот или корисникот на осигурувањето дека има намера да го користи тоа право.

Член 18

(1) Ако договорачот на осигурувањето направил неточна пријава, или пропуштил да го даде должното известување, а тоа не го сторил намерно, осигурувачот може, по свој избор, во рок од еден месец од дознавањето за неточноста или нецелосноста на пријавата, да изјави дека го раскинува договорот или да предложи зголемување на премијата сразмерно со поголемиот ризик.

(2) Договорот во тој случај престанува по истекот на 14 дена од кога осигурувачот својата изјава за раскинување му ја соопштил на договорачот на осигурувањето, а во случај на предлог од осигурувачот премијата да се зголеми, раскинувањето настапува според самиот закон ако договорачот на осигурувањето не го прифати предлогот во рок од 14 дена од кога го примил.

(3) Во случај на раскинување, осигурувачот е должен да го врати делот од премијата што отпаѓа на времето до крајот на периодот на осигурувањето.

(4) Ако осигурениот случај настанал пред да е утврдена неточноста или нецелосноста на пријавата или после тоа, но пред раскинувањето на договорот, односно пред постигнувањето на спогодба за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу стапката на платените премии и стапката на премиите што би требало да се платат според вистинскиот ризик.

Член 19

Одредбите на членовите 17 и 18 на овие Посебни услови, за последиците од неточната пријава или премолчувањето на околностите од значење за оцена на ризикот, се применуваат и во случаи на осигурувања склучени од името и за сметка на друг, или во корист на трет или за туѓа сметка, или за сметка на оној на кого се однесува, ако овие лица знаеле за неточноста на пријавата или за премолчувањето на околностите од значење за оцената на ризикот.

Член 20

По исклучок на одредбите на оваа глава за последиците од неточни пријави и премолчување на околностите од значење за оцена на ризикот, за неточна пријава на староста во договорите за осигурување на живот важат следниве правила:

1. Договорот за осигурување на живот е ништовен и осигурувачот е должен во секој случај да ја врати примената премија, ако при неговото склучување неточно е

пријавена староста на осигуреникот, а неговата вистинска граница ја преминува границата на староста до која осигурувачот, според своите услови и тарифи, врши осигурување на живот;

2. Ако е неточно пријавено дека осигуреникот има помалку години, а неговата вистинска старост не ја преминува границата до која осигурувачот врши осигурување на живот, договорот е полноважен, а осигурената сума се намалува во сразмер со договорената премија и со премијата предвидена за осигурување на живот на лицата кои се на возраст како осигуреникот;

3. Кога осигуреникот има помалку години, отколку што е пријавено при склучувањето на договорот, премијата се намалува на соодветен износ, а осигурувачот е должен да ја врати разликата меѓу примената премија и премијата на која има право;

4. Ништовно е осигурувањето за случај на смрт на трето лице помладо од 14 години, и кога осигуреникот има помалку години отколку што е пријавено, а годините се под поставениот возрасен минимален услов за склучување на договор за осигурување на живот, односно лицето имало под 14 години живот, како и на лице на полно лишено од деловна способност, а осигурувачот е должен да му ја врати на договарањето на осигурувањето премијата примена врз основа на таков договор.

IX. ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 21

(1) Осигурувачот има обврска врз основа на договореното осигурување да му исплати на корисникот:

1. Осигурена сума за доживување, во случај на доживување по истекот на договореното траење на осигурувањето.

2. Осигурена сума во случај на смрт на осигуреникот:

2.1. Целата осигурена сума при осигурување договорено врз основа на лекарски преглед без оглед на поминатото времетраење на осигурувањето.

2.2. Двојна осигурена сума ако смртта настапи како последица на несреќен случај;

2.3. Цела осигурена сума поради пораѓање;

2.4. Половина од осигурената сума при осигурување на живот договорено без лекарски преглед, ако смртта настапила како последица на болест во првата година од траењето на осигурувањето, а по истекот на тој рок, целата осигурена сума.

(3) Осигурувачот има обврска во случаите од став (1) на овој член да ја исплати осигурената сума зголемена за до тогаш припишаниот удел во добивката, ако се исполнети претпоставките за учество во распределбата на остварената добивка, утврдени со овие Посебни услови.

X. ИСКЛУЧУВАЊА И ОГРАНИЧУВАЊА НА ОБВРСКАТА НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 22

(1) Со договорот за осигурување во случај на смрт, не е опфатен ризикот од самоубиство на осигуреникот, ако тоа се случило во првата година од осигурувањето. Во случај самоубиството да се случило во втората или третата година од денот на склучувањето на договорот, осигурувачот не е должен да му ја исплати на корисникот осигурената сума, туку само математичката резерва од договорот.

(2) Осигурувачот се ослободува од обврската да му ја исплати на корисникот осигурената сума, ако овој намерно предизвикал смрт на осигуреникот, но е должен ако дотогаш биле уплатени барем три годишни повеќекратни премии, да му ја исплати математичката резерва од договорот на договарањето на осигурувањето, а ако е тој осигуреник, на неговите наследници.

(3) Осигурувачот се ослободува од обврската од договорот за осигурување од несреќен случај, ако осигуреникот намерно го предизвикал несреќниот случај.

(4) Ако смртта на осигуреникот е причинета со воени операции, осигурувачот, ако нешто друго не е договорено, не е должен да му ја исплати на корисникот осигурената сума, но е должен да му ја исплати математичката резерва од договорот.

(5) Во секој случај, осигурувачот не е обврзан да ја исплати осигурената сума, туку само до тогаш насобраната математичка резерва, ако смртта на осигуреникот настапила:

1. како последица на војна или воени операции односно непријателства и ситуации слични на војна,
2. поради дејство на мини и бомби од сите видови или друго воено оружје,
3. како последица на востание, немири, бунт и насилства кои настануваат од такви настани,
4. со извршување смртна казна,
5. поради земјотрес,
6. поради поплави,
7. како последица на директна или индиректна последица од атомска катастрофа,
8. како последица на пандемија прогласена од страна на надлежно тело,
9. како последица на епидемија прогласена од страна на надлежно државно тело,
10. поради саботажа или тероризам извршен од политички побуди, насилство или други слични настани во кои учествувал осигуреникот,
11. при подготвување, обид или извршување на казнено дело со умисла како и при бегство после такво дејствие,
12. при управување со летала од сите видови, пловни објекти, моторни и други возила без соодветна возачка исправа (вклучувајќи и лице кое е на обука за добивање возачка исправа без присуство на овластено лице), или на нелегален начин управувало со моторно возило или лице кое е соучесник во таквиот чин,
13. при управување на моторно возило од страна на возач почетник во случаите кога не сме да управува со возилото согласно одредбите на Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата,
14. поради дејство на алкохол, наркотички дроги или психотропни супстанции кај осигуреникот, без оглед на каква било одговорност на трето лице за настанокот на осигурениот случај. Се смета дека осигурениот случај настанал поради дејство на алкохолот, ако по настанокот на несреќниот случај е утврдено дека: кај осигуреникот кој управувал со возилото е присутна концентрација поголема од 0,5 g/kg на алкохол во организмот; кај останатите сопатници е присутна концентрација поголема од 1,00 g/kg алкохол во организмот, и ако таквата состојба имала причинска врска со настанокот на осигурениот случај,
15. како последица на нелегално извршување на работи од страна на осигуреникот кој не бил пријавен во задолжително социјално осигурување,
16. како резултат на непридржување на осигуреникот кон предвидените мерки на безбедност и правилата за користење на соодветна заштитна опрема при извршување на работните задачи на работно место, пропишани со нормативни акти.

Член 23

(1) Ако посебно не се договори осигурително покритие или за време на траењето на осигурувањето, договаработ, односно осигуреникот не го извести осигурувачот во смисла на член 15 од овие Посебни услови за зголемениот ризик кој дополнително би се договорил со зголемена премија и би се вклучил во полното осигурително покритие кога осигурувачот би знаел за зголемениот ризик, и доколку настапи осигурениот случај како последица на тој зголемен ризик, осигурувачот е должен да ја исплати само до тогаш насобраната математичка резерва.

(2) Ако не е посебно договорено и ако не е платена соодветна зголемена премија, договорените осигурени суми се намалуваат во сразмер меѓу премијата што требало да се плати и дотогаш платената премија, кога ќе настане несреќен случај:

- при управување и возење на авион и летала од сите видови, како и при спортски скокови со падобран, освен во својство на патници во јавниот превоз;
- при рекреација од кој било вид, тренинг или учество на осигуреникот во јавни спортски натпревари во својство на регистриран член на аматерско или професионално спортско здружение и тоа за следните спортови: велосипедизам, баџи џампинг, картинг, хокеј, борење, џиу џицу, џидо, кајак, кошарка, возење со ролшуи, летање со змај, падобранство, параглајдинг, рафтинг, санкање, воздухопловство, алпинизам, автомобилизам, бокс, карате, кик бокс, мотоциклизам, мотокрос, фудбал, подводен риболов, нуркање, рагби, ракомет, скијање, скијашки спортови, тае-квон-до.

XI. ПРАВА НА ДОГОВАРАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО ПРЕД НАСТАНУВАЊЕ НА ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 24

(1) Договорачот може најдоцна 30 (триесет) дена пред почетокот на новата осигурителна година, да побара промени по полисата.

(2) За промените во полисата кои се однесуваат на премијата и времетраењето на осигурителниот период, покрај условот од став 1 на овој член, треба да се поминати најмалку 2 (две) години од моментот на склучувањето на договорот.

(3) Осигурувачот може од оправдани причини да го одбие барањето на договарачот.

Член 25

(1) Капитализација е возможна ако изминале 3 (три) години од почетокот на договорот за осигурување и ако е платена премија за сите 3 (три) години.

(2) Со капитализација престануваат да важат договорените дополнителни осигурувања. Осигурувачот писмено го известува договарачот за намалените износи на осигурените суми.

Член 26

(1) Откуп на осигурувањето

1. Откупната вредност на полисата може да ја исплати осигурувачот, по писмено барање од договарачот, под следните услови:
  - По истекот на 1 (една) година од почетокот на осигурувањето, откупната вредност се определува согласно Таблицата на откупни вредности и соодветниот број на изминати години и платени премии.
2. Ако до денот на поднесување на барањето за откуп, истекло најмалку половина од договореното траење на осигурувањето и ако за тој период се исполнети условите за плаќање, осигурувачот има обврска до тогаш припишаниот удел во добивката да го пресмета во откупната вредност на полисата.
3. Барањето за откуп може да го поднесе исклучиво само Договорачот.
4. Обврската на осигурувачот при откуп престанува во 00:00 часот, оној ден во кој е исплатена откупната вредност.

Член 27

(1) Аванс

---

1. На барање на договарачот, осигурувачот може да одобри аванс врз основа на склучениот договор, под следните услови:
  - По истекот на 1 (една) година од почетокот на осигурувањето, авансот може да се одобри до висината на откупната вредност.
2. Ако договарачот не е осигуреник, авансот може да го побара и осигуреникот врз основа на согласност од договарачот, во овој случај договарачот воедно е и солидарен гарант на осигуреникот.
3. Осигурувачот и договарачот на осигурувањето склучуваат договор за аванс кој се бележи на полисата.

Член 28

- (1) Полисата за осигурување на живот може да биде дадена во залог.
- (2) Заложувањето на полисата има дејство кон осигурувачот само ако е писмено известен дека полисата е заложена кај определен доверител.

XII. ОБНОВА НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 29

- (1) Договорот за осигурување кој престанал да важи поради раскин или преминал во договор за осигурување со намалена осигурена сума без понатамошно плаќање на премијата (капитализација), може да се обнови на писмено барање на договарачот, најдоцна во рок од 12 (дванаесет) месеци од истекот на месецот за кој е платена последната повеќекратна премија.
- (2) Договорот за осигурување кој престанал да важи поради раскин, може да се обнови само ако до денот на обновата се платени сите достасани премии под услов здравствената состојба на осигуреникот да е поволна за прифаќање во осигурувањето.
- (3) Договорот за осигурување кој преминал во договор за осигурување со намалена осигурена сума без понатамошно плаќање на премијата (капитализација), може да се обнови ако здравствената состојба на осигуреникот е поволна за прифаќање во осигурувањето.
- (4) Осигурувачот е должен барањето за обнова да го прифати или да го одбие во рок од 8 (осум) дена од денот на приемот на барањето, а ако е потребен лекарски преглед, е должен да го прифати или да го одбие во рок од 30 (триесет) дена од денот на приемот на барањето. Ако осигурувачот во тие рокови не го одбие барањето, се смета дека го прифаќа, но само ако се исполнети сите услови за обнова.
- (5) Обврската на осигурувачот од обновениот договор за осигурување започнува во 00:00 часот оној ден кога осигурувачот го прифатил барањето за обнова, ако до тогаш се исполнети сите претпоставки за обнова на договорот.
- (6) Ако осигуреникот почине поради болест, во рок од една година од обновата на осигурувањето, која ја премолчил при поднесувањето на барањето за обнова, а болеста е од таква природа што осигурувачот не би го прифатил во осигурување, осигурувачот е должен да ја исплати осигурената сума, не земајќи ги во обсир премиите за обнова на договорот, само намалената договорена сума според Таблицата на намалени осигурени суми без понатамошно плаќање на премијата (капитализација), под услов премијата да е платена согласно со член 25, став (2) од овие Посебни услови. Ако премијата не била платена за три години според одредбите на член 25, став (2) од овие Посебни услови, не постои обврска на осигурувачот.

XIII. УЧЕСТВО ВО ДОБИВКАТА

Член 30

- (1) Договорачот, осигуреникот, односно корисникот учествува во распределбата на остварената добивка на осигурувачот во осигурување на живот.
- (2) Како остварена добивка се подразбира добивката што осигурувачот може да ја препише кон договорената сума, а произлегува од располагањето со средствата на договорачот. Висината и начинот на учеството во добивката се утврдуваат со посебна одлука на Собранието на акционери на осигурувачот.
- (3) По основ на еднократниот дел, лицата од став (1) на овој член, право на учество во распределбата на остварената добивка стекнуваат со истекот на рокот од 12 (дванаесет) месеци од датумот на почетокот на осигурувањето.
- (4) По основ на повеќекратниот дел, лицата од став (1) на овој член, право на учество во распределбата на остварената добивка стекнуваат со истекот на рокот од 24 (дваесет и четири) месеци од датумот на почетокот на осигурувањето, под услов повеќекратната премија да е платена во целост до денот на пресметката.
- (5) Уделите во добивката се пресметуваат на ден 31 декември секоја година, а договорачот за тоа се известува во тековната година за состојбата за изминатата година. При доживување, уделот во добивката се исплаќа заедно со осигурената сума.
- (6) Во случај на смрт на осигуреникот, осигурената сума и дотогаш припишаниот удел во добивката се исплаќаат согласно со член 21 од овие Посебни услови.
- (7) При откуп, откупната вредност на полисата и дотогаш препишаниот удел во добивката се исплаќаат согласно со член 26 од овие Посебни услови.

XIV. РАСПОЛАГАЊЕ СО ПРАВАТА ОД ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 31

- (1) На договорачот му припаѓаат сите права од склучениот договор, сè додека не настапи осигурениот случај.
- (2) Сите изјави и барања на договорачот се обврзувачки за осигурувачот доколку се дадени во писмена форма или на образец на осигурувачот, и се примени од страна на осигурувачот пред да настапи осигурениот случај.
- (3) Доколку корисникот почине пред да настапи осигурениот случај, осигурената сума не им припаѓа на неговите наследници, туку на следниот корисник, а ако тој не е одреден, тогаш припаѓа на имотот на договорачот.
- (4) Своето право на осигурена сума корисникот може да го пренесе на друго лице пред настанување на осигурениот случај, но за тоа му е потребна писмена согласност од договорачот на осигурувањето во која мора да биде наведено името и презимето на лицето на кое се пренесува правото. Ако осигурувањето на живот се однесува на животот на некое друго лице, тогаш е потребна иста таква согласност и од тоа лице.

XV. ПРИЈАВА НА ОСИГУРЕНИОТ СЛУЧАЈ

Член 32

- (1) Осигуреникот или корисникот е должен по настанот на осигурениот случај да поднесе до осигурувачот писмена пријава во законски предвидениот рок.
- (2) Пријавата се пополнува на образец на осигурувачот и со неа се поднесуваат следните документи:

Ако настанал осигурен случај доживување:

- Оригинал полиса за осигурување на живот;
  - Копија од лична карта на корисникот на осигурување;
  - Изјава за носител на јавна функција на корисникот на осигурување;
-

- Копија од трансакциска сметка на корисникот на осигурување;
- Извод од матична книга на родени доколку корисникот на осигурувањето е малолетно лице;
- Потврда за платен данок на доход, доколку е платен данок од страна на правното лице - Договарач на осигурувањето при уплата на премија за осигуреникот (Аконтативна пресметка или рекапитулар за платен данок за уплатена премија за животно осигурување);
- Тековна состојба не постара од шест месеци (доколку договарач или корисник на полисата е правно лице);
- Копија од лична карта и Изјава за носител на јавна функција од сопствениците/управителите на правното лице (доколку договарач на полисата е правно лице).

Ако настапила смрт на осигуреникот:

- Копија од лична карта од корисникот на осигурување;
  - Изјава за носител на јавна функција од корисникот на осигурување;
  - Копија од трансакциска сметка;
  - Оригинал полиса за осигурување на живот;
  - Извод од матична книга на умрените;
  - Потврда за смрт и лекарски извештај за причината за смртта;
  - Комплет здравствен картон (оригинал или копија заверена на нотар);
  - Полициски записник или друг документ издаден од надлежен орган кој водел истрага (доколку причина за смрт е несреќен случај). (3) Осигурувачот има право да бара и други докази потребни за утврдување на правото на исплата.
- (3) Подносителот на пријавата ги сноси трошоците кои настанале во врска со пријавувањето на осигурениот случај.

XVI. ИСПЛАТА НА ОСИГУРЕНАТА СУМА

Член 33

(1) Осигурувачот е должен да ја исплати осигурената сума во рок од 14 (четиринаесет) дена од денот на комплетирање на документацијата и утврдување на основаноста на отштетното побарување.

(2) Осигурувачот во секој случај е должен да го исплати, на барање на овластено лице, неспорниот дел од својата обврска на име на аконтација, ако не е во можност да ја утврди вкупната обврска за исплатата во рокот утврден во став (1) на овој член.

(3) Ако во моментот на утврдување на обврската постои спор околу примената на даночните прописи и другите прописи со кои се утврдуваат задолжителните давања кон органите на државната власт, осигурувачот ќе постапи согласно со став (3) на овој член.

(4) Кога осигурувачот ќе ја исплати осигурената сума на лицето кое на неа би имало право во случај кога корисникот не би бил одреден од договарачот, осигурувачот се ослободува од обврската на договорот ако во моментот на исплатата не знаел ниту можел да знае дека корисникот е одреден со тестамент или со некој друг акт кој не му е доставен. Корисникот има право да бара поврат на исплатата од лицето кое од осигурувачот ја примило осигурената сума. Истото важи и во случај на промена на корисникот.

(5) Осигурувачот има право сите ненаплатени рати да ги наплати при секоја исплата која ја врши врз основа на договорот за осигурување.

XVII. КОРИСНИК

Член 34

- (1) Договорачот го одредува корисникот во полисата.
- (2) Корисникот не мора да биде одреден по име, туку е доволно во полисата да се наведени нужните податоци за неговото одредување.
- (3) Кога за корисници се одредени децата или потомците, користа им припаѓа и на оние кои се родени подоцна, а користа наменета на сопружникот му припаѓа на лицето кое било во брак со осигуреникот во моментот на неговата смрт.
- (4) Ако корисникот е малолетно лице, осигурената сума се исплаќа на сметка на малолетното лице. Во случај на спор, се постапува согласно позитивните законски прописи.
- (5) Договорачот може и со некој подоцнежен правен акт, вклучувајќи и тестамент, да именува лице на кое му припаѓа правото од договорот.
- (6) Право на исплата на осигурената сума има само корисникот и тоа од самото склучување на договорот, без оглед на тоа како и на кој начин е одреден за корисник.

XVIII. ВАЛУТА НА ОБВРСКАТА

Член 35

- (1) Ако премијата е договорена во ЕВРА, премијата се уплаќа во денарска противвредност по средниот курс на Народна банка на Република Северна Македонија на денот на уплатата.
- (2) Осигурената сума договорена во ЕВРА и припишаната добивка се исплаќаат во денарска противвредност според средниот курс на Народна банка на Република Северна Македонија на денот на исплатата.

XIX. ИЗДАВАЊЕ НА ЗАМЕНСКА ПОЛИСА

Член 36

- (1) Договорачот е должен да пријави кај осигурувачот изгубена полисата веднаш откако дознал дека е изгубена и да го објави нејзиното исчезнување во Службен весник на Република Северна Македонија.
- (2) Осигурувачот може, за винкулирана или заложена полиса или полиса на која е забележена некоја друга правна работа, како и за полиса до одредена висина на осигурената сума, да бара извршување на амортизациска постапка, односно да го условува издавањето на заменската полиса со доставување на правосилна судска пресуда со која исчезнатата изворна полиса се прогласува за неважечка.
- (3) Осигурувачот издава заменска полиса во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на објавувањето на исчезнатата полиса во Службен Весник на Република Северна Македонија, односно од денот на правосилноста на судската пресуда.
- (4) Договорачот ги сноси сите трошоци во врска со издавањето на заменската полиса.

XX. НАДОМЕСТОЦИ

Член 37

- (1) Договорачот се обврзува, заедно со договорената премија, да ги плати и сите давачки воведени со важечките прописи.

XXI. ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ

Член 38

Во случај кога договорачот, осигуреникот, односно корисникот на осигурувањето смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка со цел вонсудско решавање на настанатиот спор до:

---

1. Второстепена комисија за постапување по приговори и претставки;
2. Организација за заштита на потрошувачи и
3. Агенција за супервизија на осигурување.

Заемната согласност помеѓу осигурувачот и подносителот на претставката постигната во вонсудската постапка ќе биде во форма на меѓусебна спогодба.

XXII. ВОНСУДСКО РЕШАВАЊЕ НА СПОРОВИ

Член 39

(1) Осигурувачот е должен да го почитува принципот на доверливост на информациите кои се достапни во процесот на постапување со претставките.

(2) Страните се согласни дека сите спорови што ќе произлезат од Договорот за осигурување, ќе се обидат да ги решаваат вонсудски на мирен начин.

(3) Договарачот и осигуреникот, како и други лица на кои се однесува осигурувањето, се обврзуваат дека неодложно во писмена форма ќе го известат осигурувачот за сите спорни прашања, приговори и недоразбирања кои се однесуваат на Договорот за осигурување на живот.

(4) Приговорите од став (2) на овој член осигурувачот ќе ги проследи до Комисија за решавање на претставки до Друштвото, која е должна во однос на истите да одлучи и писмено да се произнесе во рок од 30 (триесет) дена од приемот на приговорот.

(5) Во случаите кога договарачот, осигуреникот и корисникот на осигурувањето сметаат дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од Договорот за осигурување, можат да поднесат претставка до органот надлежен за вршење на надзор на осигурувачот – Агенција за супервизија на осигурување.

XXIII. ОДРЕДБИ ЗА ЗАШТИТА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

Член 40

Сите лични податоци со кои друштвото располага како резултат на склучувањето на договорите за осигурување ќе бидат користени и обработувани во согласност со Законот за заштита на личните податоци и во согласност со интерните акти за заштита на лични податоци кај КРОАЦИА ОСИГУРУВАЊЕ – АД Друштво за осигурување на живот, Скопје.

XXIV. ЗАСТАРЕНОСТ

Член 41

Побарувањата од договорот за осигурување на живот застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи.

XXV. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 42

(1) Во случај на судски спор надлежен е стварно и месно надлежниот суд во седиштето на осигурувачот.

(2) За односите помеѓу осигурувачот и договарачот, како и на другите лица на кои се однесува осигурувањето на живот, а кои не се уредени со овие Посебни услови, се применуваат Законот за облигациони односи, и останатите позитивни законски норми.

Член 43

Овие услови влегуваат во сила и ќе се применуваат од 01.05.2026 година.